

دانشگاه هرمزگان

وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
معاونت آموزش و پرورش شهرستان میناب

چگونه توانستیم مشکل بدخط نویسی دانش آموز کلاس پنجم را بهبود ببخشیم؟

زهره امیری چرمهینی

دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی، مرکز آموزش عالی شهید رجایی، دانشگاه فرهنگیان، اصفهان، ایران

چکیده:

هدف از مطالعه‌ی موجود بهبود بدخط نویسی یکی از دانش‌آموزان دختر در پایه‌ی پنجم ابتدایی می‌باشد. مقاله موجود به صورت اقدام پژوهی انجام شد. همان طوری که از روی نقاشی کودکان می‌توان به اعماق وجود آن‌ها دست پیدا کرد و شخصیتشان را مورد واکاوی قرار داد، در امر دستخط نیز می‌توانیم با توجه به یکسری از مؤلفه‌ها به این موضوع پی ببریم؛ لذا معلمان عزیز نباید از کنار مؤلفه‌ی مهم دستخط به‌آسانی بگذرند و نسبت به آن هیچ حساسیتی به خرج ندهند. بدخطی در میان دانش‌آموزان ابتدایی دلایل متعددی دارد؛ ممکن است دانش‌آموزی در وضعیت روحی-روانی مطلوبی به سر نبرد و این موضوع از طریق ظاهر او قابل تشخیص نباشد اما یک معلم فکور و آگاه از طریق دستخط یا نقاشی این دانش‌آموز به راحتی می‌تواند به مشکل او را پی ببرد. ممکن است قسمتی از مشکلات بدخطی به معلم کلاس اول دانش‌آموزان مربوط باشد، وقتی معلم برای خط دانش‌آموزان وقت کامل نگذاشته باشد و حساسیت لازم را به خرج نداده باشد می‌شود مصداق این آیه: العلم فی الصغر کاللقش فی الحجر. در اقدام پژوهی حاضر روی دستخط دانش‌آموز دختر در پایه پنجم ابتدایی کار شد؛ این دانش‌آموز وضعیت درسی مطلوبی نداشت ضمن اینکه بی‌توجهی والدین به دستخط او و آموزش مجازی باعث بدخطی او شده بود؛ بنابراین طبق گفتگوها و مشاهدات انجام شده، تصمیم بر این شد که با ارائه‌ی تمرینات دست ورزی و خوش خط نویسی مشکل دانش‌آموز را تا حد امکان برطرف کنیم در پایان اقدام پژوهی این مشکل تا حدودی برطرف شد اما در نهایت بهبود دستخط دانش‌آموز مستلزم تکرار و تمرین مداوم می‌باشد. چه بسا دانش‌آموزانی که در ایام تحصیل خود با مشکلات زیادی دست‌وپنجه نرم کرده‌اند اما هیچ معلمی از این موضوع مطلع نشده و در نهایت مشکل هر روز بزرگ و بزرگ‌تر شده و در ایام بزرگ‌سالی گریبان گیر دانش‌آموز می‌شود.

کلیدواژه: اقدام پژوهی، بدخط نویسی، نارسانویسی

مقدمه:

بدخطی دانش‌آموزان می‌تواند به دلیل ضایعات ارتوپدیک، نورولوژیک یا حالات روانی و عاطفی نامطلوب باشد؛ بنابراین آموزش معلم در زمینه‌ی خوشنویسی کافی نخواهد بود و ارجاع به یک متخصص امری الزامی است. خوانا بودن دستخط را بر اساس اجزای آن می‌سنجند که شامل روی خط‌نویسی حروف و کلمات، در یک راستا بودن، فاصله‌گذاری مناسب، اندازه و شیب نوشته می‌باشد (خسرو جاوید و قوامی لاهیج).

مشکلات خوانا نویسی در ۳۰-۱۰ درصد کودکان دبستانی، حتی آن‌هایی که از لحاظ هوش طبیعی هستند و مشکلات عصب‌شناختی واضحی ندارند، دیده می‌شود (حیدری و صدقیانی).

بین دو واژه‌ی نوشتن و دست‌نویسی تفاوت وجود دارد به این معنی که وقتی صحبت از نوشتن می‌شود، منظور مضمون و محتوای نوشته است مثل انشاء اما دست‌نویسی یعنی ویژگی‌های صوری نوشتار مثل خوانایی و سرعت نوشته. کاوه تیموری آثار و تبعات بدخطی در دانش‌آموزان را در مقاله‌اش نشان داد:

آثار و تبعات بدخطی در دانش‌آموزان	تعداد	درصد
کم شدن نمره هنگام تصحیح ورقه توسط معلم	۲۴	٪۴۳